

Berchem, 1 juli 2021

Aan:

Dhr. Pascal Smet, Staatssecretaris van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest
Koning Albert II-laan 37, 12de verdieping, 1030 Brussel

Van:

Vredesactie vzw, Patriottenstraat 27, 2600 Berchem
Ligue des Droits Humains asbl, Rue du Boulet 22, 1000 Bruxelles
CNAPD asbl, Chaussée de Haecht 51, 1210 Saint-Josse
Amnesty International Belgique asbl, Chaussée de Wavre 169, 1050 Bruxelles

Betreft: ingebrekestelling inzake uitvoer- en overbrengingsvergunningen A400M

Geachte heer staatssecretaris,

Sinds 2011 is er een VN wapenembargo ingesteld tegen Libië door de VN-Veiligheidsraad in resolutie 1970 van 26 februari 2011. In strijd met dit embargo levert Turkije wapens en huurlingen aan één van de strijdende partijen, de regering van het Nationaal Akkoord (Government of National Accord - GNA), en is het ook zelf militair actief betrokken bij de gevechtsoperaties.

In het rapport S/2021/229 van het VN Panel of Experts on Libya, dat aangesteld is door de VN Veiligheidsraad om de naleving van het geldende wapenembargo op basis van resolutie 1970 te onderzoeken, wordt een uitgebreide lijst gegeven van overtredingen begaan door Turkije. Die overtredingen gaan van het zenden van diverse wapensystemen en huurlingen tot de inzet van Turkse militairen in ondersteuning van één van de partijen. Daarbij wordt ook uitgebreid het transportvliegtuig A400M ingezet. Het rapport spreekt van minstens 34 vluchten in 2020 en bestempelt die vluchten op zich als een overtreding van het embargo.

In 2022 wordt een nieuw exemplaar van de A400M aan Turkije geleverd. De leveringsketen voor dit vliegtuig bestaat ook uit bedrijven in het Brusselse gewest, die bijgevolg het komende jaar onderdelen zullen produceren en leveren voor een A400M-vliegtuig met Turkije als eindgebruiker. Gezien Turkije deze vliegtuigen actief inzet om het VN wapenembargo tegen Libië te schenden, is die levering in strijd met:

- het recht op leven, vervat in artikel 2 EVRM en artikel 2 Handvest van de grondrechten van de Europese Unie
- de exportcriteria in het Gemeenschappelijk Standpunt 2008/944/GBVB en de Ordonnantie van 20 juni 2013 betreffende de in-, uit-, doorvoer en overbrenging van defensiegerelateerde producten, ander voor militair gebruik dienstig materiaal, ordehandhavingsmateriaal, civiele vuurwapens, onderdelen, toebehoren en munitie ervan (Wapenordonnantie)

- het Besluit 2015/1333/GBVB van de Raad van 31 juli 2015 betreffende beperkende maatregelen in het licht van de situatie in Libië en tot intrekking van Besluit 2011/137/GBVB
Aangezien het rapport S/2021/229 de schending van het wapenembargo door Turkije onomstotelijk vaststelt, is de Brusselse regering verplicht om rekening te houden met deze informatie en adequate maatregelen te treffen.

Ook wanneer de Belgische bedrijven niet weten welke de precieze eindgebruiker is van een bepaald onderdeel en die onderdelen onderling uitwisselbaar zijn, betekent dit niet dat niet voorkomen kan worden dat een levering plaatsvindt die Turkije als eindgebruiker heeft. Welke de groep van mogelijke eindgebruikers is, is wel gekend: de deelnemende landen aan het A400M-samenwerkingsprogramma. Turkije is daarbij en het is bekend dat het komende jaar aan een vliegtuig voor Turkije gewerkt wordt. De Brusselse regering kan die levering voorkomen door alle lopende uitvoer- en overdrachtsvergunningen in het kader van het A400M-programma te beperken met toepassing van artikel 39 Wapenordonnantie en daarin, evenals in alle toekomstige vergunningen met betrekking tot de A400M, een clausule op te nemen die stelt dat overbrenging of uitvoer verboden is als de eindgebruiker van het materiaal Turkije is en die de bestemmingen van het materiaal verplicht om garanties te verstrekken met betrekking tot het niet-wederuitvoeren van het materiaal wanneer dit Turkije als eindgebruiker zou hebben.

Wij verzoeken de Brusselse regering dan ook:

1) om de nodige maatregelen te treffen die voorkomen dat militaire onderdelen voor de A400M geproduceerd in het Brusselse gewest gebruikt worden in zulke vliegtuigen met Turkije als eindgebruiker. Dit door:

a. overbrenging of uitvoer in het kader van de A400M enkel toe te staan wanneer met toepassing van artikel 23§1 Wapenordonnantie volgende voorwaarden worden opgelegd:

- een beperking van de eindgebruikers waarbij Turkije als eindgebruiker is verboden
- de aanwezigheid van een verklaring van de eindgebruiker waarin die zich verbindt niet weder uit te voeren als Turkije eindgebruiker is en om bij elke wederuitvoer dezelfde verbintenissen van de bestemming te verkrijgen.

b. door in alle lopende vergunningen met betrekking tot de A400M dezelfde voorwaarden in te schrijven met toepassing van artikel 39 Wapenordonnantie.

2) om ons mee te delen binnen de 30 dagen welke maatregelen op basis van de informatie uit het rapport S/2021/229 worden getroffen, en of die ook het uitsluiten van Turkije als eindgebruiker van alle lopende en toekomstige vergunningen inhouden.

Bij het niet treffen van adequate maatregelen of bij het uitblijven van een antwoord hierover zien de ondertekenende organisaties zich mogelijk verplicht vanuit hun maatschappelijke doelstelling om de nodige stappen in rechte te ondernemen om te voorkomen dat uitvoer van defensiegerelateerde goederen en onderdelen daarvan in het kader van het A400M-programma plaatsvindt met Turkije als eindgebruiker.

Met hoogachting,

Philippe Hensmans
Directeur AI Belgique francophone

Mathilde Guillaume
Présidente de la CNAPD

Wies De Graeve,
Directeur AI Vlaanderen

Olivia Venet
Présidente de la Ligue des droits humains

Stijn Suys
Voorzitter Vredesactie

